

[Bolvig]

Derfor kan vi ikke acceptere parternes herlige helt frie forhandlingsret. De svageste i det danske samfund er efterhånden de mennesker, der ikke har en stærk organisation i ryggen, organisationer som ved hjælp af strejke- eller lockoutvåbenet kan lamme vigtige samfundsfunktioner og næsten diktere beslutningstagerne deres vilje.

Der har i årevis i dette ting været ret stor enighed om ved lov at forbyde strejker og lockouter på livsvigtige områder. Jeg formoder dog, at de fleste vil give mig ret i, at i dagens samfund er så afhængige af hinanden, at stort set alle områder er livsvigtige. Derfor er det en illusion at foregøgle sig, at folketinget blot kan være tilskuere til arbejdsstridigheder.

At forholdene er blevet forværret og mere urovækkende, er de offentligt ansattes aktioner for nylig et bevis på, hvor forståelige de end kan forekomme, når man betænker lønudviklingen gennem de sidste 4 år, og måden hvorpå de offentligt ansatte fik dikteret deres overenskomster på, men det er alligevel højst beklageligt og burde fremkalde stor ængstelse for fremtiden.

I statsministerens tiltrædelseserklæring i september lød der nye toner. Regeringen ville indbyde arbejdsmarkedets parter til såkaldte trepartsforhandlinger, men desværre blev det ved de smukke erklæringer. Sagen endte i øvrigt forbløffende nok med helt specielle topartsforhandlinger mellem socialdemokratiet og LO.

Vi tror, at det fremover vil være en god idé med forhandlinger, hvor samfundets repræsentanter deltager i fællesskab med arbejdsmarkedets hovedorganisationer og repræsentanter for de offentligt ansatte, altså en slags firpartsforhandlinger. Det burde i hvert tilfælde være muligt at finde et nyt aftalesystem, eventuelt et decentralt aftalesystem som foreslået af Georg Poulsen. Et sådant system vil afdramatisere forhandlingsklimaet.

De mange overenskomststridige strejker og fysiske blokader, hr. Brusvang omtalte – jeg forstår ikke, hvorfor de offentligt ansatte aktioner ikke blev fremhævet – er udtryk for en desværre generel og udbredt utilfredshed. Vi kan naturligvis diskutere ændrede bodssystemer eller skærpede afskedigelsesbestemmelser, men jeg tvivler på, at de ville hindre disse arbejdsnedlæggelser. Det er langt bedre

at fjerne forudsætningerne for pludseligt opståede konflikter, f. eks. ved som foreslået af det radikale venstre at indføre medeje for lønmodtagerne på de enkelte virksomheder. Hvis vi fjerner de ofte kunstige skel mellem arbejdstagere og arbejdsgivere på den enkelte arbejdsplads og giver dem en fælles interesse for virksomhedens trivsel, vil vi fjerne den ofte forståelige utilfredshed, som er baggrunden for mange af de aktioner, der har fremkaldt denne forespørgselsdebat.

Vi kan alt efter temperament beklage eller fordømme overenskomststridige strejker. Vi kan bedst forhindre sådanne aktioner ved at fjerne de mange, mange uretfærdigheder og urimeligheder, som der desværre er så mange eksempler på i vort samfund.

Honoré (KrF):

Det er et meget vigtigt spørgsmål centrum-demokraterne har draget frem i denne forespørgsel. Det vedrører faktisk hele vores mulighed for at bevare et demokratisk samfundssystem, idet arbejdsmarkedets forhold er af afgørende betydning for de reelle muligheder for at bevare et politisk demokrati.

Kristeligt folkepartis principielle syn på arbejdsmarkedets forhold er, at vi ønsker et konstruktivt samarbejde mellem kapital og arbejde med både rettigheder og pligter for begge parter, og vi ønsker at bevare arbejdsgivernes ret til at lede og fordele arbejdet.

Samtidig ønsker vi, at arbejdsmarkedets parter skal tage hensyn til samfundets behov, og at samfundet, staten, på sin side tilrettelægger rammerne for erhvervslivet og arbejdsmarkedet med henblik på at fremme beskæftigelse og opsparing og at begrænse, forebygge og bøde på nogle af de problemer, der kan opstå, sådan som arbejdslivet er organiseret i et samfund af vores type, arbejdsmiljøproblemer, arbejdsløshedsproblemer osv., hvor samfundet skal sætte ind med forskellige foranstaltninger.

På den måde kan vi få et erhvervsliv og et arbejdsmarked præget af en social markedsøkonomi, som efter vores opfattelse er den bedste form for organisation af erhvervslivet og arbejdsmarkedet, vi kender, som bl. a. er overlegent i forhold til den rene, gammeldags kapitalisme, men også i forhold til de former for socialistisk organisation af arbejdsmarke-